

OLE OLESEN

Ole Olesen boede på Møllestien (Aarhus C) i sin barndom. Han fortæller om opvæksten i området omkring “Danmarks slemmeste gade”, om livet som maler og om en aktiv pensionisttilværelse.

Interviewet af Rikke Heiselberg, 8. maj 2019

Ole Olesen er vokset op i området omkring Møllestien, Nygade og Grønnegade. Især Nygade var et skævt kvarter, der også blev kaldt Danmarks ondeste gade.

BARNDOMMEN PÅ MØLLESTIEN

OLE OLESEN, DU BOR DEN DAG I DAG I AARHUS, OG ER BARNEFØDT LIDT LÆNGERE INDE I BYEN – HVAD VAR DET, DET HED?

Jeg blev født på Møllestien.

SOM ER ET MEGET ATTRAKTIVT STED I DAG.

Ja, men vi boede i den anden ende, der hvor plejehjemmet er i dag.

VAR DER LIGNENDE SMÅ HUSE DENGANG?

Der var små huse plus en ejendom, som blev revet ned, fordi der skulle bygges plejehjem i 1972. Vi var de sidste, der flyttede ud af det, der hed Østre Møllesti. Så det var lidt af en oplevelse.

HVOR LÆNGE HAVDE DU BOET DER?

I 27 år.

DU BOEDE ALTSÅ HJEMME SÅ LÆNGE?

Nej, der skete det, at jeg blev født oppe på fødselsstiftelsen. Og mine forældre havde en lejlighed nede på Møllestien. Så jeg hører jo til kirken oppe ved Johannes sognet, men jeg har aldrig været deroppe og kigge. Jeg flytter selvfølgelig med min far og mor ned i Møllestien nr. 4a i stuen. Der har de en lejlighed, indtil min mor rejser fra os. Hun siger farvel og tak.

HVOR GAMMEL VAR DU DA?

Jamen, jeg har været en 4 år cirka. Da rejser hun. Det eneste, hun ville have med, var sin rejsegrammofon og sine plader.

VAR DU ENEBARN?

Ja, jeg er enebarn. Så står min far der tilbage med mig, og jeg kan jo huske, at der var bolignød dengang. Så da lejer han det halve af den toværelses lejlighed ud. Vi bor i køkken og soveværelse. Han lejer ud til en slagter, der har et par børn, så de går gennem gården og ind ad bagtrappen. Vi andre boede kun i stuen, men jeg havde en hel del familie mere, der boede der i Møllestien. Min farfar og farmor boede inde i 4 også, men i den anden opgang, 4b, så der blev jeg mere eller mindre opfostret, inde ved farmor og farfar. Senere får min far en lejlighed derinde, også i b, og jeg flytter op til ham. Der er vi nok kommet så langt frem, at jeg er i lære på det tidspunkt, og så får jeg også et værelse oppe på loftet, tørreloftet, med et lille bræddeværelse med noget tang, der er hængt på.

HVOR HØJT ER DET OPPE?

Det er på 5. sal, og der har man jo en god udsigt over det meste af Møllestien. Dér boede jeg så oppe, og dér får konen og jeg en lejlighed. Vi blev gift i 1969, og

får en lejlighed på tredje sal, så familien har jo boet i Møllestien, indtil ejendommen bliver revet ned i 1972.

SÅ I FIK LIGE NOGLE ÅR SAMMEN DER, DU OG DIN KONE?

Ja ja!

DU FLYTTEDE MED DIN FAR, OG I BOEDE ALENE MED SLAGTEREN VED SIDEN AF. HAVDE DU NOGLE KAMMERATER, OG KOM DU RUNDT I OMRÅDET OG SLOG DINE FOLDER?

Man kendte jo alle knejterne, for vi var jo mange børn dengang, og der er også nogle billeder i den her bog, hvor vi leger cirkus og vi leger alt muligt, tinsoldater. (Ole Olesen viser bogen, han udgav i 2016 "Der stod Olesen flere steder", red.) Nu Møllestien, det er en lille vinkelgade, eller var dengang, og da havde vi det, vi kaldte det lille Nul, det var Møllestien, og så op til Vestergade, og så går Grønnegade hen. Da sloges vi altid med dem i Vestergade. Det var nogle bøller, og vi var nogle bøller, så det gik sådan over stok og sten. Men så havde vi også det store Nul, som vi sagde, det var så Møllestien, hen ad Grønnegade og så hele vejen hen ad Åboulevarden og hen til Immervad og Lille Torv og derefter hele vejen hen ad Vestergade igen, så var vi jo langt hjemmefra.

SÅ DET 'NUL' STÅR FOR EN CIRKEL / 0?

Det står for en cirkel. Vi kaldte det bare for det lille Nul og det store Nul. Vi tog ud og skraldede cykler, vi skulle jo bruge det her celluloid til at lave stinkbomber og sådan noget. Ja, flere cykler var der celluloid på. Man havde en lommekniv med, og så var der nogen, der blev sure, når de kom og så det.

VAR DET NOGET, POLITIET VAR BLANDET IND I?

Nej, ikke i den slags, men der var engang, vi blev fulgt hjem. Da var vi stygge, rigtigt stygge. Vi lå oppe på Clemens Bro, og så skulle vi se, om vi kunne ramme dem, der kom cyklende nedenunder, med en spytklat i hovedet. Det skulle vi dæleme aldrig have gjort. Lige pludselig stod der 2 kriminalbetjente og havde fat i nakken af os, og så blev vi ellers fulgt hjem.

HVOR GAMLE VAR I DER?

Vi har været en syv-otte-ni år, dengang man sådan rendte rundt i byen, og på det tidspunkt kunne vi godt få lov at rende på havnen også. Der skete jo altid

noget, bare vi holdt os lidt væk fra, hvor der foregik noget. Det var jo altid spændende.

I FISKEDE IKKE?

Nogle gange. Jeg kan huske, at jeg havde en kammerat, der boede ovre i nr. 17 i Møllestien også. Vi var nede og tatte ål nede ved, hvad fanden hed den, Dampmøllen, eller sådan noget, lige i svinget nede ved, ja den er jo også væk, der hvor Dokken ligger og så lige overfor. Der lå der sådan en Dampmølle eller sådan noget. De lukkede sommetider noget varmt vand ud, eller hvad det var, og tit så var der ål dernede, og så havde vi sådan en silkestrømpe med eller en nylonstrømpe med noget i.

DEM BED DE PÅ?

Ja, så bed de i det her strømpeværk, hvor der også var en sten i, så den kunne gå til bunden. Og så kunne de ikke komme fri. De smagte ikke godt. De var mudrede, så det var mere det med at fange.

SKOLEGANG

I SKULLE JO OGSÅ GÅ I SKOLE DENGANG, HVOR VAR DET HENNE?

Det var oppe i Valdemarsgade, i Brobjergskolen.

DER VAR OGSÅ NOGET DER HED CHRISTIANSGADES SKOLE?

Ja, men det var en pigeskole dengang. Men når man kom om i Vestergade, gik de i Munkegade Skole, så man havde ikke rigtigt legekammerater på det niveau.

MEN HVORDAN VAR BROBJERGSKOLEN?

Mørk, kedelig. Jeg synes, den var træls.

OGSÅ LÆRERNE?

Ja også dem. Nej skole, det var ikke mig.

VAR DER DISCIPLIN?

Der var disciplin. Det var noget med, at man stod nede i gården, når man mødte. Jeg kan huske det første år, da mødte vi først kl. 12, fordi der var så mange klasser. Så var vi der fra 12 til 15 og sommetider til 16, og det andet år begyndte vi at gå til normal skoletid.

SÅ DU HAR IKKE GÅET I BØRNEHAVE?

Nej, jeg gik hjemme ved min farfar og farmor, eller det vil sige, de var også på arbejde, og så havde jeg en tante, der også boede i ejendommen, som selvfølgelig kiggede efter os, og var der noget, så kunne man gå op til tante.

HVOR HAR DET VÆRET HYGCELIGT PÅ DEN MÅDE?

Jamen, der var meget mere ... nu har vi boet herude (Max Müllersgade, red.) i mere end 40 år, vi kender fandme ingen, vi siger hej og goddag til nogen af dem, går op og ned ad trapperne. Vi har et vaskeri i kælderens, der dækker hele blokken. Folk kommer ind, de gider ikke engang sige hej eller goddag eller noget.

MEN ER DER IKKE FORDI DER ER STOR UDSKIFTNING?

Nej, det tror jeg ikke. Jeg kan se mange gange, det er de samme. Folk har nok i sig selv i dag, det har jeg på fornemmelsen. Da vi boede i Møllestien, kan jeg huske, vi skulle fernisere trapper. Så sagde jeg, at det ordner jeg selvfølgelig. Jeg var maler der, og så var der en, der hed Olga nede på anden, hun havde overtaget en anden lejlighed. Vi kendte også hele familien, og så siger Olga, at nu vasker vi dem sgu sammen hele vejen ned og det gjorde vi så, og så begyndte jeg at lakere trapper oppefra og ned. Det var sådan noget, der hed to-timers lak, man skulle jo helst kunne komme ud igen. Så sagde Olga, hvad fanden skal vi nu lave, skal vi ikke tage og synge internationale, mens vi malede. Så var der et par stykker, der stak hovedet ud, det var hyggeligt, det var der kl. 23-24 stykker om aftenen, for vi havde sat en seddel op om, at efter klokken 2 måtte de bruge bagtrappen.

NÅ, DET KUNNE MAN GØRE TRODS ALT.

Bagtrappen, det var uden lys, så ret spartansk.

HAVDE I TOILET I GÅRDEN?

Det var der ikke. Jeg har fundet ud af, at i gamle dage havde man toilet i gården. Det er blevet inddraget på et tidspunkt, så når vi gik igennem køkkenet, så var der toilet helt ude ved bagtrappen. Det har været spisekammer engang. Det har man så inddraget og lavet toilet.

DET HAR MAN SÅ GJORT I ALLE LEJLIGHEDERNE?

Det var i alle de 20 lejligheder, der var i den der karré.

OGSÅ MED BAD?

Nej, det var i den bitte jernvask oppe i køkkenet, du ved, det var køkken med terazzoplade, hvor der stod to gasapparater, sådan så de ud alle lejlighederne dengang.

NÅR MAN SÅ EN GANG IMELLEM SKULLE I BAD, HED DET SÅ BADEANSTALTEN?

Min farmor og farfar arbejdede oppe på noget, der H.C. Møllers Sæbefabrik oppe i Frederiksgade, der hvor Raahauge lå i sin tid. Der var en port ind, og der lå H.C. Møllers Sæbefabrik. Min far var også deroppe på et tidspunkt, men det er så en anden historie. De kørte 3-holds skift, så når min farfar var på aftenholdet, den vagt sluttede klokken 22, så gik min farmor og jeg derop for eksempel klokken 21, og da havde mændene en time tilbage at arbejde i, og så kunne vi bruge deres badefaciliteter deroppe. Det var med brusebad.

SÅ DET VAR NOGET, MAN GODT MÅTTE?

Der var sgu ikke nogen, der hang sig i det.

DINE BEDSTEFORÆLDRE VAR ANSATTE?

Ja, jeg ved ikke, hvem der egentlig ejede fabrikken. Jeg ved bare, at de sagde, at oppe i forhuset boede konsulen. Jeg vil tro, at det var sådan en mellemstor virksomhed.

HVIS VI NU LIGE HOPPER TILBAGE TIL DIN SKOLE, SOM DU SYNES VAR LIDT HÅRD, FOR IKKE AT SIGE MEGET HÅRD, VAR DER MANGE DRENGESTREGER? NÅR NU MAN IKKE KAN HOLDE DET UD, SÅ LAVER MAN VEL OPRØR?

Jo, jeg kan da huske en episode, vi havde. Det var en, der hed Finn, en bitte rødhåret en, ham var lærerne næsten altid efter. Jeg ved ikke hvorfor, men det var som om, der skulle være en prygelknabe, og så var Finn blevet rigtig tosset. Vi havde en sløjdlærer, navnet behøver vi jo ikke at nævne, han kom altid i tweedjakke. Han havde en regnvejrscykel, og så havde han en flot én, til når det var solskin, og de blev båret ned i kælderens. Så engang, hvor Finn var blevet rigtig træt af ham, havde han fået samlet sådan en håndfuld savsmuld, og var kommet om bagved, og havde hældt det ned ad ryggen på ham, og savsmuldet sad i det her tweed. Læreren var kommet op på lærerværelset og så var han ellers blevet tosset, og næste time, eller næste gang, det var jo kun en gang om ugen, vi havde sløjd, var det op og stå ret ved filebænken alle sammen, og så ville han gerne vide, hvem der havde hældt savsmuld ned ad ham. Det var der ingen, der vidste. Så var det frem med fingrene, som vi placerede på filebænken, og så havde han en lineal på en halv meter, som han gik med hele timen. Ingen sagde noget, men vi fik nogle over fingrene en hel time. Ingen sladrede. Sådan var det.

Det var lige efter krigen

Men vi fik nogle elever ude fra Fjordsgade Skole. Nogle af dem var nogle banditter. Der var én, der hed Steen. Én af lærerne ville give ham striber i røven. Det ville han nu ikke finde sig i, så han knækkede spanskrøret. "Så henter jeg nogle flere lærere". "Det kan du bare gøre, jeg hopper ud ad vinduet." Og det gjorde han så. Vi havde klasseværelse oppe i 1. sals højde. Der var et par meter ned, to en halv meter. Så hoppede han ud ad vinduet og gik hjem. "Du kan hente mig, og så kan jeg sige det til min far." Så var der ikke mere i det, det vidste læreren godt.

DET VAR NOGLE ANDERLEDES METODER?

Ja, det var noget helt andet. Vi havde også lærere, der var gode. Jeg kan huske, at vi havde en regnelærer, Vestergård. Vi har haft regning, og så er der en der hedder Bent, der rækker hånden op: " Hr. Vestergård, man kan da ikke blive straffet for noget, man ikke har gjort, vel?" " Nej det kan man ikke." "Jeg har ikke gjort min hjemmeopgave." Så var vi tre i alt, der stod der med hænderne oppe.

Og vi fik en sveder stukket ud. Så da timen var omme, siger Vestergård "hov, jeg har glemt at underskrive dem," de skulle jo skrives under af læreren også, og så tog han og rev dem i tusind stykker og smed dem ud over klassen, "og så er der ryddet op, når frikvarteret er omme, så det er jer, der slikker gulv her." Så vi lå og samlede papir op hele frikvarteret, så var den glemt. "Men den går ikke mere." Han var en rigtig god lærer. Jeg kan huske til jul, da glædede vi os altid, for Vestergård havde altid noget spændende med den sidste time. Et år kom han med en fjernstyret bil. Han havde været i Tyskland på et tidspunkt og købt sådan en. Og vi fik lov og prøve den. Det var sådan noget, vi næsten ikke har fantasi til i dag.

HAN MÅ HAVE VÆRET EN RET UNG LÆRER, TÆNKER JEG?

Lærere, det var bare sådan nogle, der var der. Jeg kan huske den første lærer, vi havde. Det var sådan en med knold i nakken, og med hvid krave, det var kun det første år.

I VAR EN REN DRENGESKOLE, OG SÅ VAR DER ALLIGEVEL KVINDELIGE LÆRERE?

Men det er kun lige den første, jeg kan huske.

DET KAN VÆRE, HUN SYNTES, DET HAR VÆRET ET FOR HÅRDT MILJØ?

Nej jeg tror, det var en ældre dame dengang, det tror jeg. Vi fik andre, en håndboldspillertype, ham havde vi i nogle af de allersidste klasser, og der fik vi lov at spille håndbold i gymnastiksalen. Jeg kan huske, at jeg aldrig kunne få røven med mig, når vi skulle op ad de her reb. Jeg kunne ikke komme fra gulvet af. Så skulle vi spille håndbold. "Du kan stå på mål". I den ene ende af salen, var målet bare malet på væggen. I den anden ende var der sådan nogle store ribber, hvor der så var malet på nogle af ribberne. Jeg stod nede, hvor der var malet på væggen. Der var Steen, ham der rendte hjem og sagde til faren, at han skulle have striber. Han var i hvert fald et helt hoved højere end vi andre, en stor en. Jeg dukkede mig simpelthen, da skuddet kom, pudset faldt ned fra væggene. Tak skal du have, det var godt, jeg ikke fik fingrene i klemme.

BLEV DU VED MED AT VÆRE MÅLMAND EFTER DET?

Nej altså det skiftede. For på et tidspunkt skulle vi helt ud på ASAs baner og spille fodbold, skulle det forestille.

SÅ I KOM LIDT RUNDT. HVILKEN KLASSE GIK DU UD AF?

7. klasse, jeg har vel været 14 år.

KONFIRMATION

DET VAR LIGE EFTER KONFIRMATIONEN?

Nej, jeg blev konfirmeret, efter jeg kom ud. Jeg havde fået mig en plads, troede jeg, i Vestergade, ved noget der hed Jysk Dekorator Skole. Jeg ville godt være dekorator. Jeg kan godt lide at tegne og male. Da måtte jeg bede om fri til blå mandag. Det havde vi jo ikke, men vi holdt alligevel lidt på blå mandag, og jeg fik fri til det. Men man startede jo med at gå til forberedelse, mens man gik i skole omme ved Pastor Møgelvang.

OG HVAD VAR DET FOR EN KIRKE?

Det var omme i Frue Kirke.

DET VAR FORNEMT!

Ja ja! Dér er jeg døbt og konfirmeret. Og det var også den, skolen brugte til jul, hvor vi gik ude fra Valdemarsgade og ned gennem byen og så ned i Frue Kirke.

OG NED I KRYPTEN?

Nej, den var ikke gravet ud dengang. Nej, den kom lidt senere. Det er hele det kvarter, man har rendt rundt i.

HOLDT I EN ORDENTLIG KONFIRMATIONSFEST?

Uha ja, soveværelset var skam ryddet, og så var der lånt bænke og borde, så man kunne have den nærmeste familie. Jeg havde noget familie, der kom fra København. Hvordan man har overnattet, det kan jeg ikke finde ud af.

MEN DET VAR EN STOR TING?

Uha ja. Det var suppe, steg og is, og så var der købt en hel flaske rødvin, den med tyren på.

EN HEL FLASKE, VAR DET TIL JER ALLE SAMMEN?

Ja, ja. Og jeg kan huske, at min farmor havde lavet en sang. Så fik man jo sådan et par vers. Jeg havde da også lavet en takkesang.

NÅ, DET VAR AVANCERET.

Det var fordi, der var nogen der omme på skolen, "jamen skal du så ikke også?" Jeg tror, det var en af pigerne, for der var både drenge og piger. Eller det vil sige, det var så købmænd, der sendte deres elever derom, fordi de skulle lære at dekorere vinduer. Og så var der en af dem, der kunne lidt, hun havde sådan lige skrevet et par linjer ned, jeg tror kun det var et eller to vers. 'Tak til far og mor', så sagde jeg, det kunne jo ikke hjælpe, der var kun far, nå, men så måtte hun jo finde på noget andet, 'tak til familien', eller hvad det nu var.

HAR DU SLET IKKE GEMT NOGET AF DET?

Jeg er ikke sikker på, jeg har dem. Men min kone har gemt alle de her sange. Nå, men det sidste af mit arbejdsliv, da var jeg nede på remisen, hvor jeg havde mit eget lille malerværksted.

EN SPIRENDE MALERKARRIERE

SÅ DU BLEV IKKE VED MED AT VÆRE PÅ DEKORATØRSKOLEN?

Nej, der sker det, at han får en kompagnon, han hed Jespersen, ham der havde den, og de flytter op i Hjortens Gade. Jeg tror, der var noget trælasthandel i gamle dage (Aarhus Trælasthandel A/S. red.) Det er den der store røde ejendom over for værtshuset Hjorten. Og der var noget inde i gården, hvor de skulle flytte op. Og jeg havde ikke nogen lærekontrakt eller noget, så jeg skulle jo med. Man var jo også blevet godt udnyttet så. Hundrede kroner om måneden og så 45-50 timer om ugen. Sådan var det jo dengang, som arbejdsdrenge, så var det rundt regnet det, man fik. Min fatter kendte en, der hed Drotner, omme i Grønnegade. Der havde fatter haft en garage, han havde lejet ved Produkthandler Drotner, og hans søn var skiltemaler og havde værksted ovenpå. Jeg skulle i hvert fald ud og lave noget, jeg skulle ikke gå og glo. Så fatter fik arrangeret, at jeg kunne komme ud og snakke med Drotner. Han bor ude på P. Mønstedes Alle i Højbjerg, der bor han den dag i dag. En ældre herre. Men vi var derude og fik snakket, jeg kunne da komme på prøve. Jeg kunne starte som arbejdsdrenge, og så fik jeg en

kontrakt. Jeg var der i fire år, og så blev jeg udlært som skiltemaler. Det har jeg ikke brugt ret meget. Jeg ved ikke hvorfor. Jeg var en tur oppe på Jyllands Skiltefabrik i Asylgade og en tur i Randers på noget der hed BN Skilte. Der var mange malere, der gik ledige om vinteren. Da var fagforeningen flyttet omme fra Aaboulevarden ned på Østbanetorvet. Dér havde vi jo fået vores egen ejendom, malerne, og en fagforening. Den lå oppe på første sal, så når man kom ind, var der sådan lidt reposagtigt, og der var en købmandsdør ind til ham, men så stod der et par, man kendte sådan af udseende lidt, og råbte, du skal sgu ikke gå op, der er arbejde ude på Frichs. Og så kom der en anden en, og ham kendte de ikke rigtigt, han strøg op, og så kom han ned, 'jeg har fået arbejde'. Nå, hvor er det henne? Noget der hed Frichs. Han var ikke klar over, hvad det var. Men så gik det ikke værre eller bedre end, en dag jeg kom derned, hvor jeg nok havde gået arbejdsløs i en uge eller 14 dage, så stod der sgu ingen dernede, så jeg røg også op ad trapperne, og så blev jeg jaget på Frichs, og der var jeg så ude i rigtigt mange år, fordi det var fast arbejde, og du havde ingen spild dage om vinteren.

DU MALEDE IKKE SKILTE DER?

Jo, det gjorde jeg også, de har haft en gammel skiltemaler, der var gået af, og så fik jeg hans job. Vi lavede jo bundrammer til de forskellige lokomotiver, og jeg var med i det sjak, der malede, og så alt deres skiltearbejde, hvis der var noget rundt omkring.

Er Frichs virksomheden ikke meget ældre?

Jo, den startede jo nede i midtbyen, der hvor Reginakrydset ligger. Der startede Frichs.

MEN DU STARTEDE PÅ SØREN FRICHS VEJ?

Det var nede på Søren Frichs Vej. Ind til portneren, lige når man kommer ind til højre, og så blev man vist op. Jeg mener, vi var mellem fire- og sekshundrede mand, dengang jeg startede, og så gik det ellers ned ad bakke, og jeg var med, indtil vi lukkede.

OG HVORNÅR VAR DET, I LUKKEDE?

Det kan jeg ikke huske. Vi gik jo konkurs og alverdens ting derude.

JEG KAN SE, DU OGSÅ MALER MALERIER. ER DET AFLEDT AF, AT DU BLEV SKILTEMALER?

Altså, de eneste sekstaller, jeg nogensinde har fået i min karakterbog fra skolen, det var i tegning og opførsel.

Og vi skal lige sige, at et sekstal svarer til ug! Har du altid haft interesse for at tegne?

Jeg har altid tegnet. Og i gamle dage da havde man ikke rigtigt tegnebøger.

Jeg kan huske, min faster i København var på noget, der hed Tapeta, en tapetfabrik, og så fik de jo nogle gange de der gamle tapetbøger, som vi brugte til at tegne på bagsiden af. Det var jo sådan nogenlunde rent tapet eller papir.

VAR DIN FAR OGSÅ KREATIV?

Han var i hvert fald meget kreativ. Han var lidt af en altmuligmand.

DU KENDER NOGET TIL BÅDE NYGADE OG GRØNNEGADE?

Ja, Drotner Skilte, hvor jeg var i fire år, det ligger jo lige ud for Nygade.

DANMARKS SLEMMESTE GADE

EKSISTERER NYGADE I DAG?

Ikke som dengang, altså der er bygget det der røde byggeri dernede. Mon ikke det var engang i '70'erne, man begynder at bygge det. Det er sidst i '60'erne man bygger alt det der røde dernede. For da jeg var ved Drotner, lavede vi en del reklamer på biler, og der var en del af husene, der var revet ned, da var man begyndt at sanere. Men til sidst var det jo ryddet det hele. Dengang jeg holder ved Drotner i 1964, da var jeg så udlært. Jeg mener, det er en af aviserne på et eller andet tidspunkt og også nogle af de der film, hvor der kører historier, der fortæller, at det skulle være Danmarks værste gade eller Danmarks slemmeste gade, og der var da også mange historier. Der var flere småhandlende både i det ene og det andet segment. Der var en, der handlede med, ja nu kalder vi det vel antikviteter, dengang kaldte vi det skrammel eller noget i den stil. Der stod så: 'Her handles med alt fra Herodes til Pilatus', på sådan et stort skilt. Der var jo ikke rigtige butiksruder dengang, og så ovre på den modsatte side, var der en dame, der også havde forretning. Hun havde også sat et skilt op: 'Her

rodes også med Pilatus’.

Nå, så der var ludere og lommetrye og sortbørs ... det der sortbørs, det var nok mere i krigens tid, men altså der var mange småhandlende, og hvad de så handlede med, det ved jeg ikke. Det var ikke, fordi vi kom derned, vi havde jo rigeligt oppe i Møllestien, der havde vi jo også damer.

ALTSÅ NOGLE DER LEVEDE AF AT TRÆKKE?

Det var letlevende damer. Jeg kan da huske, at sommetider som knejte gik vi jo op mellem 3. og 4. sal. Der var så nogle vinduer, vi kunne kigge ud ad fra opgangen, så sad vi jo sommetider deroppe om aftenen, hvis vi ikke vidste, hvad vi skulle finde på. ” Nå, nu står der satme en tyr nede på hjørnet.” Og der kunne vi sidde og holde øje med, der var en, ja en tre stykker i timen, det kunne sagtens klares.

SÅ DET VAR EGENTLIG HELT SYNLIGT?

Ja, vi vidste det jo godt. Og damerne, de var nogle flinke mennesker. Når dagligdagen rullede, så kendte vi dem jo bare og rendte i byen for dem også.

HVEM VAR KUNDERNE, SOLDATER OG SØFOLK?

Det var alle mulige. Men det beskæftigede vi os jo ikke med.

I IAGTTOG BARE? OG DIN FAR SAGDE IKKE, AT DEM SKAL DU IKKE I NÆRHEDEN AF?

Nej, der var jo nogle fester, og nu min far, han var jo ungkarl, han var jo også med. Nej, vi kendte dem godt.

SKOLEUDFLUGT

Jeg kan huske, at når nu man var på skoleudflugt, så fik man en gul citronvand med patentprop, den kunne godt slå til hele dagen. Og i dag, der render de rundt med to liters flasker og sutter i. Det var noget lidt andet.

HVOR TOG I HEN PÅ SKOLEUDFLUGT?

Jeg mener først det var i 4. klasse, vi kom med på skoleudflugt. Vi tog op midt i Rold Skov, hvor der var et trinbræt. Vi var jo altid med et særtog, hele skolen

eller altså dem fra 4. og opad, og så blev der leget røver og soldater oppe midt i Rold Skov. Og så var der sådan en pavillon, hvor vi kunne sidde og spise vores mad.

VED REBILD BAKKER?

Nej, det var ude midt i skoven, jeg kan ikke huske, hvad fanden det hed, men der var altså et trinbræt, hvor vi blev læsset af. Og så blev vi delt op i to hold, et rødt og et blåt. Vi fik en uldtråd og så havde vi hver vores borg, hvor det gjaldt om at indtage den. Det var noget værre noget, de små blev trynet og de store smækkede lussinger til de små, hvis de ikke ville aflevere det her.

DET MÅ HAVE VÆRET SVÆRT AT VÆRE LÆRER DER.

De kunne jo ikke holde styr på det. Jeg kan huske, at de havde truthorn med. Når de truttede, skulle man komme, da der kun var en time, til toget kørte, og var man der ikke, så kom man sgu ikke med.

ARBEJDET PÅ BANEN

Man måtte jo ikke sige derhjemme, at man ikke kunne lide maden, og så kan jeg huske, vi engang var på Hvidsten Kro med nogen af mine bedsteforældres venner. Vi var kørende på motorcykel.

Farfar og farmor, de havde en Harley med sidevogn. Min farmor sad altid i sidevognen, så da man ikke var ret gammel, kunne man sidde ved hende, og ellers så sad man bagpå. Mine bedsteforældres venner, der hed Møller, var også kørende på motorcykel, og fru Møller var også en stædig dame. Vi sad og ventede på det her æggecake, eller hvad man nu skulle have deroppe. Der havde været et selskab før os, og de havde åbenbart fået smørrebrød eller et eller andet, og der stod et fad tilbage, og der var ost på. Fru møller rakte over og Fru Møllers to knægte fik et stykke med ost og jeg fik også et og jeg sad helt stiv. Farmor kiggede på, og jeg måtte stoppe det i munden. Og ned kom det til sidst.

DET ER UTROLIGT, DET SIDDER SÅ DYBT I DIG STADIGVÆK.

Ja, jeg kan huske, at min far sagde: Du får en tier – og det var mange penge – hvis du spiser den ostemad. Jeg skal fandeme ikke have en ostemad. Og så kom det der rejeost, smøreost fra Buko, nå det kunne man da godt prøve. Jeg kan huske introduktionen til roquefort, det skete, mens man var på Frichs, vi skulle arbejde over, kun mester og mig, og han sagde, jeg har sgu lige to halve, du kan få den ene, og det var med roquefort, og den måtte jo ned. Det var ikke så galt, og siden da har jeg spist Roquefort.

Og så en øl til, det smager godt sammen.

Dengang måtte man godt drikke øl – i kassevis gik der ned derude. Det er en helt anden historie, hvad der har været af kultur. Mens vi var ved Banen, måtte vi også drikke frit til at starte med, men på et senere tidspunkt måtte vi kun drikke i kantinen til middag. Der var mange af de gamle gutter, der kunne drikke en 5 – 6 stykker om dagen. Jeg kan huske en, der havde en bænk stående, hvor han stod og lavede radiatorer, som vi kaldte det, og han havde altid en øl stående. Men det måtte han så ikke, så han gik over til letmælk.

Det var et spring.

Indtil én af mestrene sagde: Den der letmælk, den er efterhånden 4 måneder gammel. Nej, nej sagde han. Der var ingen bund i mælken! Øllen stod indenunder, så den var bare skjult. Hvad gør folk, når de ikke må noget? De kryber uden om og laver noget andet.

DU VAR SKILTEMALER OG SÅ KOM DU PÅ FRICHS, MEN BANEN HVORNÅR VAR DET?

Dengang Frichs går konkurs, bliver vi opkøbt af Kosan Cylindric, og så overtager Kosangruppen Frichs. Den kører jo så i nogle år, indtil Kosan lukker og slukker derude, og sælger til De Linde. Og der er vi jo så med næsten hele vejen, for vi er nogle stykker, der skal rydde op og er garanteret løn. Så kommer der en truckfører og kører om i baggården og siger, skal du ikke på Banen? Der var mange af Frichs' folk, der kom på Banen. Han sagde, du skal bare snakke med A.M. Christensen. Det kunne jeg da godt. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle. Så jeg gik ned til Sonnesgade, ned på Remisen og fandt ud af, der var en A. M. Christensen, og jeg bankede på. Nå, det er dig, jeg har hørt lidt om. Det var fordi, han og truckføreren havde kolonihave samme sted, og så havde han nok spurgt ham. Så siger han, Frichs' folk har vel altid sådan et stykke papir liggende

hernede, de fleste af dem søger jo ind til Statsbanerne. Nej, jeg har sgu ikke noget papir liggende. Nå, det var jo galt, for han var nødt til at have en ansøgning. Så sad han og grifede, og jeg fik et stykke papir. Så sagde han, nu skriver du bare det, jeg har skrevet her. Det gjorde jeg så, og han sagde, nu skriver du under her, og jeg skriver under, og så er du antaget. Han spurgte: hvornår begynder du? Så sagde jeg, det kan jeg godt fortælle dig, nu har jeg tre ugers ferie og noget afspadsering, så der går en måned. Så måtte det være sådan. Han var en fin fyr. Han kom på et tidspunkt og sagde, at jeg måtte kunne hjælpe ham. Om jeg kunne lave et eller andet. Han skulle til en stor fødselsdag, og da var de en hel masse, der havde samlet ind til en fiskestang, tror jeg. Ude på vores mellemlager, der havde vi sådan noget karton i nogle rigtig store stykker. Jeg malede dem hvide, og havde fået en liste med navne, der skulle på. Så begyndte jeg at male små fisk, skrev de her navne på, og lavede en fiskestang og lidt krimskrams. Det gjorde åbenbart vældig lykke, så det skulle man aldrig have gjort. Der kom den ene efter den anden og skulle have bestillinger på sangskjulere og andet.

EN AKTIV PENSIONISTTILVÆRELSE

FÅR DU STADIG BESTILLINGER?

Nej, nej. Det er ovre de dage.

DU SIGER NEJ NU?

Jeg har godt nok en, der skal have studenterhue på, nej, hun får sgu ingen.

ET BARNEBARN?

Et barnebarn, ja.

HVOR MANGE BØRN HAR DU?

Vi har tre. Jeg har en datter, der bliver 50 i morgen, så der skal vi ud på søndag, og så har jeg et barnebarn, han fylder år i dag. Markus er 17, han er på efterskole, og så er der Olivia, der er ved at tage studentereksamen. Så har vi en søn, eller det vil sige, det var en, der var der, da jeg kom til, men det er jo lige meget. Og

de har tre børn, de har hentet i Columbia. Så da har vi tre gutter, der er hentet derovre fra.

DET LYDER DEJLIGT.

Ja, William er den ældste, han går også i gang med noget videregående uddannelse næste år. Han startede på et gymnasium, det der ligger ude ved Vejlby. Men det passede ham ikke rigtigt. Så han hoppede fra og er startet på en ny skole – en handelsskole.

BOR DE I NÆRHEDEN?

Nej de bor i Ryomgård. Han og konen er skilt, og så har de fundet nogle nye, men de kommer meget godt ud af det sammen, og de har fælles hus, som de prøver at få solgt. Det er ikke så længe siden, vi var til gymnastikopvisning. Det er fordi den mellemste, Oliver, er springgymnast. Og han kan komme rigtig langt, han får guldmedaljer, hver gang han er med.

NEJ, HVOR GODT. HVOR GAMMEL ER HAN?

Han er nok 12 eller 13. Han er lige rykket op. Vi var til et stævne for nylig i Vejlby-Risskov Hallen, hvor begge sider af familien var med. Oliver værdiger os ikke et blik, når han er på gulvet. Vi kan fægte nok så meget. Han er koncentreret, og som regel altid sidste mand, når de springer. Og han kan lave noget, de andre overhovedet ikke kan.

DET ER UTROLIGT.

Men skolemæssigt, der er han så ikke helt oppe på det niveau. Han skulle være født i et cirkus.

HVAD LAVER DU I DIN FRITID?

Om mandagen starter jeg med at stå op ved syvtiden, så går jeg ned og træner en times tid nede på centret.

ER DET NEDE PÅ PLEJEHJEMMET?

Ja, nede i Ankersgade. Og der er vi ca. seks, der mødes mandag morgen fra seks til syv og så igen onsdag.

DER HAR DU NOGLE GODE KAMMERATER?

Ja, og det kan godt være, vi ikke får trænet, men vi får grinet, så det gør noget. Falder der ikke en joke af, så er det en dårlig dag. Og så har vi et bitte sommerhus ovre på Mols, det skal jo også plejes og passes.

Torsdag, det er vores klubdag. Da er vi ude i Viby Pensionist- og efterlønerforening. Konen er kasserer, og det er et stort stykke arbejde. Det er med at arrangere kunstnere og alt muligt til sådan noget. Det kører vi fra klokken 13 til 15 i Kongsgaardcentret.

HVOR LÆNGE HAR I VÆRET INVOLVERET I DET?

En fem-seks år.

OG HVORFOR BLEV DET LIGE VIBY?

Det var, fordi konens svigerinde var derude. Så bliver man jo halet ind, og til sidst blev min kone så kasserer.

OG DET KAN HUN GODT LIDE?

Ja, det tager nogle timer. Og så skal vi ud og hente et par, jeg kalder papegøjerne, et par af damerne, der er med i bestyrelsen. Så skal vi stille op, bordene skal rykkes og der skal hentes kopper, og så dækker vi bord, og bagefter skal der vaskes op igen.

SÅ DET ER NÆRMEST HELE DAGEN?

Ved 17-tiden er vi som regel hjemme. Så der går et godt stykke tid med det. Og fredag, der plejer jeg at gå til bowling, men det er så kun godt en times tid. Men det er også i forbindelse med Viby Pensionistforening. Vi har også noget, der hedder Mandagskoret. Der er nogle stykker, der synger og hygger sig, men der er vi ikke med.

ER DET UDE PÅ BOWLINGBANERNE I SPILLER?

I Viby, ja. Vi har lige holdt afslutning den 1. maj. Så ender det jo altid med lidt at spise og en øl.

SÅ ER NÆSTEN ALLE DAGE BESAT?

Nu har vi lige et par torsdage mere, og så går vi på ferie. Ja, på torsdag er der bankodag. Så der kommer nok en 60-70 stykker, vi skal have dækket op til. Torsdagen efter holder vi vores årlige udflugt, der går ud i fædrelandet med bus.

DER ER I BARE MED, OG ER IKKE MED TIL AT ARRANGERE?

Jo, det hænger også på os. Så har vi en, der laver vores blad. Vi skal stille det op og skrive til ham, det er også ham, der kører bowling, så det hører lidt sammen. Det kører med frivillig arbejdskraft det hele. Vi har lige haft 80-års jubilæum ude på Tranbjerg Kro for Viby Pensionistforening. Der var vi jo rundt og se, om vi kunne få noget sponsorstøtte. Det er svært i dag, uha, uha, oh skræk. Der er nogle handlende, der godt vil give lidt, men nu har vi Arbejdernes Landsbank, og jeg ved for nogle år siden, der fik vi 500 kroner, og nu da vi søgte igen, gav de ikke noget.

HVAD SYNES DU OM VORES MUSEER – FÅR DU TID TIL AT BESØGE DEM?

Jeg har kort op til Den Gamle By. Det skal jeg op og have fornyet her i denne måned.

HVAD SYNES DU OM DE NYE TING DEROPPE?

Det er faktisk sjovt. For et par år siden, da gik vi og kiggede, og var inde i det, der hedder Blikværkstedet, inde i gården i den nye afdeling. Der ligger der sådan et værksted i den ene side, hvor du kan lave tagrender. Og da vi gik og kiggede, er der en, der blander sig i samtalen, og vi går og småhygger. Så siger han, I skal da med her, og så låste han en dør op, og så var vi nede i kælderen og se garderoben. Der er jo et garderobeanlæg dernede med alle de der udklædningsdragter. Da var man ikke begyndt at lave 'Aarhus fortæller', det var kun lige på det første stadie. Nå, men så var vi helt oppe på toppen af det der konditori. Der var man ved at indrette en folkestue for dem, der arbejder der. Så det var rigtigt sjovt at komme ind bag kulisserne. Jeg ved ikke, hvad han hed, men vi fik lige et indblik i det, der er bagved.

MÆRKET AF ÅRENE SOM MALER

HAR DU VÆRET INDE OG SE VIKINGETIDEN, OG DET NYE DERNEDE?

Ja, ja og vi har også været på Moesgaard. Men det trækker lidt hårdt på en folkepension. Igennem nogle år, da var vi af og til inde på ARoS, fordi boligforeningen arrangerede noget, men nu skal det over internettet, og jeg synes, det er så besværligt, så det er ikke rigtigt blevet til noget de sidste åringer.

Nu er bentøjet heller ikke det bedste mere, for jeg har fået det, de kalder nervebetændelse. Når man har stået på stiger i mange år, og står på svangen, så ødelægger det noget i benene.

DET KAN IKKE HELBREDES?

Man kan ikke rigtig gøre noget ved det.

FÅR DU SÅ NOGET SMERTESTILLENDE?

Jeg kan få nogle Panodiler. For år tilbage var jeg en tur oppe i Den Gamle By. Vi var i teatret deroppe, Helsingørsteatret, jeg kan ikke huske, om det var i forbindelse med en bogudgivelse, der var i hvert fald et eller andet. Så holder de en pause, og der stod en mand og steppede lidt. 'Det er ikke sådan at have været 50 år som elektriker!' Nå, sagde jeg så, så har du hårde betingelser, og har nervebetændelse! Hvor fanden ved du det fra? Jamen jeg har været maler og har stået på stiger. 'Velkommen i klubben', sagde han så. Det er derfor, man i dag har brede trin på stigerne. I gamle dage stod man jo på svangen.

DET ER ALTSÅ IKKE GOD MOTION, NÅR DET ER DAG EFTER DAG?

Nej, altså nu ude på Frichs, når vi lavede vognkasser til Københavns nattrafik. Ikke dem, de har nu, men de skæve, de røde, som vi kaldte dem. Der byggede vi jo vognkasser. De blev slebet i terpentin, håndslebet, hele kassen, der står man oppe på sådan en wienerstige, og det kunne godt være otte timer i træk, du stod der.

HAVDE I NÆSEVÆRN?

Hvad er det for noget?

MEN DU HAR JO IKKE TAGET SKADE AF DAMPENE?

Det må jeg lade andre afgøre, ikke?

DET KUNNE VÆRE GÅET HELT GALT. FOREGIK DET UDENFOR?

Nej, det var inde i hallerne. Vi havde det, der hed bundrammen. Det er selve bunden på en vogn, og den vendte på hovedet, kan man sige, for det er jo underneden, det hele skulle males, så det blev håndmalet. Det kunne ikke sprøjtemales. Og sprøjtemaleren kom så i middagspausen, mens de andre var ovre den der halve time. Han sprøjtede, så alt stod i damp, når de kom tilbage igen. Du skulle prøve at se en sommerdag inde i lukkehallen eller i kedelsmedjen. Der blev slebet med maskiner, så det lignede sølv, for der var ingen udsugning på noget som helst.

VAR DER IKKE MANGE DER FIK LUNGEKRÆFT?

Sikkert, sikkert.

BYENS UDVIKLING

NU TIL NOGET HELT ANDET. HVAD SYNES DU OM LETBANEN?

Uha, den kunne vi godt have undværet. Jeg synes, der er så mange andre ting. Den koster jo det hvide ud af himlen eller det blå nærmest. Og når man ser andre steder, hvor man er gået over til at investere i brintbusser, som kan køre på vejene og kan flytte sig. Hvis en sporvogn hopper af sporet, så hænger de der jo. Jeg synes, det er så gammeldags, det er en halvanden hundrede år gammel teknik, i stedet for at komme videre. Jeg kunne godt tænke mig, vi havde hoppet over. Nu hopper Københavnerne også på, og Odense, uha, vi skal være lige sådan!

Når man kigger på Facebook, er det jo ikke alle, der jubler lige meget over det. Men altså, jeg tror, det er en dyr løsning. Det kan godt være, det skubber nogle folk rundt. Mellem Odder og Grenaa synes jeg, det var fint med den letbane. Men det her inde i byen! Jeg frygter, hvis de skal til at køre ned af Vester Allé, og hvad det er de snakker om.

Det sinker jo den øvrige trafik en hel del.

Det er ikke så længe siden, vi skulle i sommerhus, og skulle ned igennem Nørreport. Det går jo med sneglefart. Det er ikke sådan noget, der siger hu hej vilde dyr.

Når jeg tænker tilbage på 1963, hvor vi var en tur i Holland med Malernes Lærlingeklub. Man plejer at være på sådan en årlig udflugt, eller en tur til København. Vi var sådan en årgang, der sagde, det gider vi fandme ikke. Hvad vil I så? Vi vil fandme til Holland og se nogle farvefabrikker og noget. Så vi kom til Holland for at se det. Vi boede i Amsterdam, hvor man har sporvogne, der kører rask igennem det hele. Og de kører på et spor, og så når du kommer op på kanalen, så holder de deroppe på broerne og venter, så skifter de rundt. Det fungerer gelinde. Altså nu når du slæber det her ind i byen... vi havde sporvognene, og det kørte nogenlunde. De blev skrottet i 1971. Nu er det som om, vi har genopfundet den dybe tallerken.

HVAD MED UDVIKLINGEN I BYEN FRA DU VAR BARN TIL NU?

Nu er vi der, hvor vi godt vil tilbage til en toværelses lejlighed snart.

HER HAR I 3 VÆRELSE?

Ja, vi har 104 kvm. Vi har en søn boende hjemme, han er 47 nu, og har Downs syndrom. Vi er ved at se, om vi kunne få kommunen til at skaffe ham noget at bo i. Han vil gerne ud og bo nu, det ville han ikke førhen, men nu vil han gerne.

MEN KAN HAN?

Ja, altså selvfølgelig med støtte. Han går ude på noget, der hedder Musik- og Medieværkstedet i Åbyhøj. Vi er begyndt at søge noget til ham også. Vi kan ikke parkere herinde, når vi kommer hjem fra klubben, der klokken 17-17.30, så kan vi ligge og køre rundt en time for at finde en parkeringsplads. Prøv at tænke på hele Ringgaden, de holder jo også heromme. Hvis det lykkes på et tidspunkt, så flytter vi ud, hvor der er lidt mere landlig luft, og nogle flere parkeringspladser. Så kan vi jo flytte nogle af dem fra Gellerup herind.

Jeg tænker vi kunne flytte til Vejlbj eller et eller andet. Der har vi datteren boende, og der er trods alt stadigvæk lidt grønt omkring nogle af boligerne, og det er til at finde en parkeringsplads derude. Vi har sommetider passet deres hund, og så går man jo rundt og lurer lidt.

VIL I GERNE HAVE EN LILLE HAVE?

Altså vi har rigeligt i det, vi har. Jeg har min altan, hvor jeg har sat mine kartofler og ting og sager ud. Jeg har to spande med kartofler, vi skal prøve i år.

DET ER RIGTIG FINT, AT LEJLIGHEDEN HAR LYS IND FRA BEGGE SIDER

Ja, så er det man tænker på, hvis man går ned i Ceres-byen. Ser de nogensinde solen, dem der bor nede i bunden?

DET ER ET INTERESSANT SPØRGSMÅL.

Når man kigger gamle film fra København, rykker man hele midtbyen ned, fordi der skal lys og luft til, og så bygger man noget på havnen, hvor der nærmest ikke er plads imellem.

DU TÆNKER OGSÅ PÅ AARHUS Ø?

Det er da flot sikkert, men jeg tror, det er lidt vindomsust dernede.

SÅ VAR DET BEDRE PÅ MØLLESTIEN?

Der blæste det ikke.

DENGANG VAR DET IKKE ATTRAKTIVT AT BO NEDE VED VANDET?

Nej. Hvornår har det været det førhen i tiden? Fiskerne trak sig altid ind bag klitterne og kravlede i læ. De skulle da ikke ud og ligge ude på kanten.

TROR DU, DET HAR ÆNDRET SIG MED DEN BEDRE BYGGETEKNIK?

Man har jo nok nogle byggeteknikker, der gør, at det kan lade sig gøre. Jeg tænker også på, da jeg var på Frichs. Hele vejen hen langs med åen, gik der jo et spor, når de skulle have lokomotiver fragtet fra, og jeg ved fra nogle af de gamle, at når de kom med de store damplokomotiver, skulle de køre meget forsigtigt derhenad, fordi der var vibrationer i mosedyndet. Så de måtte ikke risikere at vælte ved at køre for hurtigt. Nu bygger man raskvæk derhenne, men det er fordi, man piloterer. Vi kan også høre det dagligt, bum, bum, bum, da banker man jo noget i. Mens vi var inde på Banen, på remisen, fik vi lavet nogle nye haller, og der skulle jo også piloteres. Den første pille hældte de ned, den anden dunkede de, og den tredje fik lidt med hammeren. Man har jo også hørt om

Jerichausgade, altså hele Mølleengvarteret, Jerichausgade og Marstrandsgade, det var sådan lidt lettere fugtigt. Det sagde man i hvert fald dengang.

ALTSÅ PÅ GRUND AF ÅEN?

Det lå, hvor der havde været oversvømmet fra mølletiden af, da Aarhus Mølle havde inddæmmet alt det der. Ja, der er så mange historier.

VI MÅ HÅBE, DET HOLDER.

jo, jo, det skal det jo nok gøre, der er jo arkitekter...

DET ER DER, DET ER GODT VI HAR DEM. MEN OLE, NU VIL JEG SIGE TAK FOR DIT BIDRAG TIL STADSARKIVET. DET HAR VÆRET MEGET INTERESSANT AT HØRE DIN HISTORIE.